

Frederikke Slotsagers tale ved Mino X SMK Fridays

Taler

Frederikke Slotsager
Studerende

Dato

22. november 2024

Sted

SMK – Statens Museum for Kunst,
Sølvgade 48-50, 1307 København
K

1 Den gang jeg gik i folkeskole og blev undervist i Danmarks kolonihistorie, fortalte min historielære os, hvordan Danmark var en god kolonimagt. Hvordan Danmark var det første land til at forbyde slaveriet... Som om, at det var noget vi skulle være stolte af.

5

I dag ved jeg, at det er en fortælling, som jo ikke stemmer overens med virkeligheden. Men det er ofte dem, der fylder i den danske selvfortælling.

Danmark har en lang historie som kolonimagt og slavehandelsnation.

10

Fra 1672 til 1917 havde Danmark en koloni i Caribien.

Den historie erindres og fortælles forskelligt. Den koloniale arv burde være en del af vores fælles bevidsthed, men sandheden er, at Danmark har store huller i hukommelsen.

15

For den gode kolonisering har aldrig eksisteret. Den gode slaveejer har aldrig eksisteret.

20

Danmark solgte og udnyttede mennesker i århundreder. Meget af landets velstand er bygget på, at man solgte og udnyttede mennesker. Og det er vigtigt, at vi husker på, at det ikke var empati for de slavegjorte, der afsluttede volden. Det handlede i sidste ende om økonomi. Danmark udnyttede og solgte mennesker for profit, indtil at der ikke var flere penge at hente.

25

Og det er derfor, at jeg står foran jer i aften. For gennem det hvide blik, blev den brutale virkelighed udeladt. Mennesker der ligner mig, blev ikke set som

mennesker. Men en handelsvare, der tilhørte staten. For hvordan skulle man ellers retfærdiggøre en af de største forbrydelser mod menneskeheden.

35 Det er som om, at vi i dag lever i en glemselskultur - hvor der forties bestemte dele af historien. Hvor det ikke handler så meget om at benægte fortiden, men snarere om at omgå den gennem udeladelser eller romantiseringer, der tjener til at opretholde et positivt narrativ.

Jeg mener, at vi skylder historien, hinanden og dem der stadig mærker
40 Danmarks koloniale greb, at danne et mere sandfærdigt og mindre romantiseret billede frem.

Det er der, at vi har kunsten. Kunst kan have forskellige betydninger for forskellige personer. Ligeså kan kunst vække forskellige følelser. Første gang jeg
45 så maleriet mærkede jeg en tung fornemmelse i kroppen. Min umiddelbare tanke var, at jeg endnu en gang stod over for en idyllisering af dansk kolonitid. Da jeg efterfølgende læste beskrivelsen af værket, blev jeg. Vred over, at sætningen "som udtryk for en eksotisk andethed" blev brugt til at beskrive et værk, der hænger på Statens Museum for Kunst i 2024.

50 Rose Dækker Bord blev til under en rejse til de dengang DanskVestindiske Øer i 1914. Når jeg her til aften vælger at tale om de bånd, som maleriet binder mellem Danmark og Skt. Thomas på tværs af mere end 100 år, så handler det om, de historier der aldrig blev fortalt: de historier, som vores fællesskaber enten
55 glemmer eller bevidst udelader.

60 For hvordan bestemmer vi, hvilke fortællinger der lever videre, og hvilke der forbliver tavse?

Historien om et værk kan være noget andet en vi tror. I det her tilfælde står vi dog over for et værk, hvor oplysningerne er få. Vi ved ikke, om Rose er hendes
65 rigtige navn, eller om at dække bord virkelig var hendes arbejde. Denne mangel på information skaber en form for tavshed. En todelt tavshed. Der både omhandler det koloniale forhold. Men også om maleren, Astrid Holm. Som kvindelig kunstner befandt hun sig i en tid og en kunstverden, hvor kvinders

70 værker ofte blev nedtonet, glemt eller set som mindre betydningsfulde. Det her
dobbeltag af tavshed gør det svært at få adgang til de fortællinger, der gemmer
sig bag værket: Hvem var denne kvinde egentlig? Hvilken virkelighed
repræsenterede hun? Og hvordan påvirkede den koloniale virkelighed forholdet
75 mellem kunstneren og den kvinde hun malede? Disse spørgsmål står stadig
ubesvaret – måske fordi de aldrig er blevet stillet.

Men én ting ved vi. Maleriet blev skabt med henblik på at blive bragt tilbage til
Europa. Det er dermed ikke kun et billede af en sort kvinde, men også et billede
skabt til et europæisk blik – et blik, der både formede og blev formet af
80 samtidens koloniale forestillinger.

Kvinden på maleriet og jeg er på mange måder vidt forskellige. Alligevel kan jeg
spejle mig i usynliggørelsen af hendes historie. For både hendes fortælling og
min er ofte blevet fortalt af andre. Af mennesker, der ikke deler vores levede
85 erfaringer. De skjuler skyggesiderne, maler dem i pastelfarver, og overdynger
dem med unaturligt lys for at idyllisere en historie, der aldrig har eksisteret. Som
om vores erfaringer ikke tæller.

90

Som en sort kvinde har jeg oplevet, at andre fortæller historier om mig. Som
transnational adopteret har jeg igen og igen oplevet, hvordan historier om mig
bliver fortalt af fællesskaber, jeg ikke selv er en del af. Historier som jeg ikke kan
95 genkende. De maler mig som utaknemmelig, vred, noget eksotisk. Ja, de maler
mig som de historier de har fået fortalt. Det er sjældent at vi minorisede får lov
til at fortælle vores egne historier og skabe vores eget narrativ. Det er som om, at
samfundet har besluttet, at vi ikke er værd at lytte til.

100 Derfor er vores fællesskaber mellem minoriteter vigtige. Fællesskaber skabt i
anerkendelse af hinandens forskelligheder. Det er igennem sådanne fællesskaber,
at jeg har fået lov til at fortælle min historie. Det er vores fællesskaber, der
hjælper med at holde vores historier i live, når andre når andre prøver at male et
forvrænget billede af os.

105

Når I går herfra i aften håber jeg I tænker over alle de stemmer der ofte går tabt.
Både dem for 100 år siden. Men også dem der gøres tavse i dag. De stemmer der

110 i et forsøg på at bryde tavsheden usynliggøres og andetgøres. Jeg håber, at når I ser på kunst der afbilder kolonitiden både i aften og i fremtiden, at I også husker på, hvilke historier og fortællinger vi ikke høre om. De historier som forbliver tavse.

115 **Kilde**
Manuskript tilsendt af taler

Kildetype
Digitalt manuskript

120 **Tags**
Agitationstale

Relateret
Hanan El Mahdaouis tale ved Mino X SMK Fridays
22. november 2024

125 **URI**
<https://www.dansketaler.dk/tale/frederikke-slotsagers-tale-ved-mino-x-smk-fridays>

130

135

140

145